

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„pol leta“ 1 „60 „
„četrť leta“ — „80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v škofijsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

Posamesne liste

prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Trpljenje Kristijanov na Turškem.

Ni ga menda naroda na svetu, vsaj v Ev-
ropi ne, ki bi bil toliko že prestal in ki bi toliko
sedaj trpel, kakor trpijo naši ubogi jugoslavjanski
bratje na Turškem. Kar so ti že prestali, to je
res grozno, kar pa sedaj trpijo, to je v nebo vpi-
joče. Večkrat že so Evropo napale in poplavile
brezštevilne trume azijskih divjakov: Huni, Avari,
Arabi, Tartari, Mongoli. Toda teh navali bili so
na skorem skončani; naše jugoslavjanske brate
pa teži in tare turški jarem blizu — 500 let. Peš-
čica turških divjakov strahuje, tlači in izsesava
veliko milijonov Slavjanov. Vse zemljišče je turško.
Kristijan ni lastnik, je rob, tlakar in trpin. Kri-
stijan prideluje, Turk pa uživa. Od vsega, kar
mu raste na njivi, zori na drevesu in se plodi v
hlevu, od vsega mora gospodarju Turku dajati
desetino, vrh tega pa še plačevati desetero dačo.
Turk ne plačuje nobene. Desetere dače edinemu
Kristijanu zraven desetine naložene so: 1. „bedelat
askarie“ ali harač 2 fl. 40 kr. od glave. 2. „ver-
gui“ davek od zemljišča in hiše. 3. desetina za
sultana. 4. „broc“ davek od barvinih zelišč. 5.
„herbatico“, t. j. 40 kr. od vsake živali, ki se na
pašo goni. 6. „porez“ davek od velike živine. 7.
„rezmi“ davek od drobne živine. 8. davek od
svinj, 40 kr. od vsake. 9. davek od bčel, 40 kr.
od roja ali panja in 10. „rad“, $\frac{1}{40}$ del vseh do-
hodkov, koje delavec v enem letu ima
Vera Kristijanova je zaničevana. Pravica očetova
in moževa je vsak trenutek v nevarnosti pred nesnaž-
no pohotnostjo zverinskih Turkov. Pri sodnji je
pričanje Kristijana zoper Turka brez veljave. Tako
brez posestva, brez varnosti, brez pravice ter od
evropske krščanske omike in napredka odrezan
životari turški Kristijan kakor obsojen na večno
duševno smrt.

Krščanska Evropa, papeži, cesarji in kralji
so nekdanj koprneli in goreli za osvobodjenje
turških Kristijanov. Veliko krvi se je v ta namen
prelilo in Evropa ima ravno rimskim papežem
mnogo hvaležna biti, da nje turška povodenj ni

zalila. Toda to je sedaj vse drugače postalo.
Vsled lutrovskih homatij in prekucije na Francos-
kem je zavlada duh novega neverstva, ki je po-
prejšno krščansko vzajemnost zatrla, upljiv Kristu-
sove vere v javnih zadevah odpravilo, rimskega
papeža pa oropalo. Nasledek temu je, da sedaj
z žalostnim srcem opazujemo, kako je nekdanja
sveta skrb za turške Kristijane preminola in se
celo v sovraštvo do njih in v sočutje do njihovih
tlačiteljev, do mohamedanskih Turkov spremenila.
To je res žalostno! Daleč je že duh neverstva
prodril pri krščenih Evropejcih! Globoko so neverni
sinovi vernih očetov zabredli! Edini ruski narod,
česar v nesrečno razkolništvo zapleten, je tukaj
ohranil čvrsto staro krščansko ljubezen do zpu-
ščenih svojih bratov na Turškem. S pomočjo Ru-
sov so se sedaj ti vzdignoli in bijejo grozni boj
zoper Turka „za krst častni in svobodo zlato“,
kakor sami pravijo. Ali tudi turška divjost je
strahovito vzklopela, kakor že dolgo ne tako. Turki
namreč sedaj že sami čutijo, da se njihovemu go-
spodstvu konec bliža. Zbirajo tedaj še enkrat vse
moči in napenjajo vse svoje sile: ali še enkrat pro-
dreti — ali pa umreti pokončavši vse, kar se dá.
Kakor daleč sega turška oblast po Aziji, Afriki
in Evropi, povsod nosijo razkačeni muzulmani ru-
deče zastave ali bandere in pridgajo krvavo vojsko
zoper: „krščanske pse“, povsod pobirajo denarje
za džihad, t. j. za versko vojsko Mohamedancev
zoper Kristijane. Karkoli pri njih le puško nositi
more, vse tirajo in ženejo na bojišče in res stra-
hovita druhal samih razkačenih tolovajev se kakor
povodenj razliva po krajinah, kder krščanski Sla-
jani živé in se sedaj vali proti Srbiji in Črnejgori.

V Bosniji divjajo turški razbojniki posebno
blizu Save in so od Broda, Derventa čez Maglaj
do Brčke skoro vse vesi in hiše Kristijanom za-
palili, starce in otroke posekali, žene in dekleta
oskrnili in odgnali v Serajevo in Travnik, kder
jih prodajajo. Čujte, prodajajo! V Evropi
se ljudje, krščenci, prodajajo kakor ži-
vina! V nekej vesi pri Savi so Turki 60 oskrn-
jenih žensk v škedenj zaprli in žive sožgali. Cesar

se je Srbom bati, če Turki v deželo vderejo, se da po tem misliti, da so turški prostovoljci, roparski baši-bozuki, na srbski meji te dni požgali 40 vesi s cerkvijo vred. Najbolj strašno pa se godi ubogim Bolgarom. Med njimi divjajo kot turška policija tolovajski Črkasi. Te človeške pošasti so prebivale v planinah Kavkavskih. Rusi so jih po 30letnem boju pregnali. Več kakor 1 milijon teh divjakov se je potem naselilo na Bolgarskem, kder samega ropa živijo. Turški sultan jih je sedaj nastavil za policaje, da krotijo Bolgare, kar tudi strahovito izvršujejo podpirani od redne turške vojske. Do sedaj so samo med Tatarbazarčikom in Plovdivjem 14.600 vesi oropali in požgali; med Balkanom in Donavo delajo ravno tako. Vse ječe so polne nesrečnih Bolgarov, katere potem brez usmiljenja vesijo. Kderbodi na ulici vesi obešenec, največkrat pa po 6 do 10 zaporedom. Po vseh mestih se prodajajo vropane reči, živina in ženske. Kupujejo večjidel Judi in spravljajo kupljeno robo v Carigrad in v Azijo. Na bojišču se Turki obnašajo, kakor pravi divjaki. Vsakega ulovljenega ali ranjenega Srba ubijejo, ga slečejo, mu glavo odrežejo, truplo pa nago nepokopano ležati pusté.

Turški prijatelji, Magjari, Nemci, Jud in Angleži so ove grozovitosti iz prva tajili, potem zagovarjali, sedaj pa že precej glave srama pobešajo. Turško razsajanje, razbijanje in divjanje je toliko, da je celo debela in kosmata ušesa evropskih nevernikov in sovražnikov Slavjanov — predrlo. Najpoprej na Angleškem, potem na Laškem in sedaj tudi na Nemškem se je vzbudil čut človeštva! Zlasti pruski vladni listi zahtevajo glasno, naj vsi trije cesarji nemški, posebno pa ruski in avstrijski, kresnejo po Turčiji in konec storijo barbarstvu, ki je omikanej Evropsi na večno sramoto. In res vse kaže, da se nekaj takega bo zgodilo, preden preteče mesec dni!

Gospodarske stvari.

Kalijeve soli so hlevnemu gnoju velik izboljšek.

M. Vsak pameten kmetovavec mora pred vsem gledati na to, da ima dosti dobrega gnoja, t. j. gnoja, ki je masten, močen in res rediven. Jeden najiminenitnejših delov pa je gnjilec, ki posebno rastlinam rast in sad pospešuje. Tega je toraj pred vsem treba v gnoju zadržati, ker ravno gnjilec gnoju še le pravo ceno daje in ker na drugi strani ravno ta živelj z drugimi ubežnimi tvarinami vred napravlja po hlevih smradljivi in nezdravi duh, ki je živinskemu zdravju toliko škodljiv. Najboljše sredstvo gnjilec v gnoju zadržati je mavec ali gips, potem šotni drobiž, prst itd. Pa tudi kalijeva sol se v ta namen z dobrim vspehom priporočuje, ker ima v sebi nekaj žveplene kisline, ktera amonijak posebno veže in zadržuje ravno kakor gips. Vrh tega pa ima kalijeva sol tudi še to dobro, da ima v sebi posebno za rastline

redivno tvarino. In to je posebno takrat imenitno, če je gnoj rastlinam namenjen, ki razmeroma najbolj kalija potrebujejo, kakor trs, repa, krompir itd. Takim sadežem bi se nikdar z drugim nego le z tako izboljšanim gnojem gnojiti smelo. Le, če je zemlja že sama na sebi ovih snovi dosti bogata, je tudi drugi gnoj dosti dober. Ne sme se še prezreti, da se za tako izboljšanje tudi cenejše kalijeve soli porabiti zamorejo in da v ta namen dragih prepariranih ni treba. Prve imajo v sebi poleg žveplenokislega kalija tudi še žveplenokislo magnezijo, ki posebno hitro in popolno amonijak veže in je bolj razkrojljiva nego gips. Imenitno je tudi to, da se tako kalijeve soli bolj enakomerno v prst razdelé in od zemlje v se vzamejo, kar vspeh gnojenja izdatno poviša. Če pa kdo vsega gnoja, kolikor ga ima, neče ali ne more na omenjeni način izboljšati, naj ga pa vsaj toliko izboljša, kolikor ga za one sadeže potrebuje, ki takega gnoja pred drugim zahtevajo, kakor n. pr. trs. Vinogradnikom se tedaj ne more dosti živo priporočati, da si gnoj za vinograd namenjeni, kolikor mogoče na povedani način izboljšujejo; ker navadnemu gnoju ravno oni del manjka, katerega je trs pred drugim potreben, kalija namreč. Naj toraj gnoj za vinograd z pepelom kolikor mogoče veliko potrošajo.

Kako ovočnemu (sadunosnemu) drevesu vspešno gnojiti.

M. Skoraj večji del sadjerejcev misli, da so že zadosti storili za pognojenje sadunosnih ali ovočnih dreves, ako le jesen pred zimo okoli vsakega drevesa nekoliko zemljo razbrskajo in potem z gnojem nekoliko površno zakrijejo. In vendar bi jim moralo na misel priti, da so drevesne korenine dosti bolj razsegle in da se navadno na vse strani tako daleč razprostirajo, kakor daleč veje drevesne segajo. Ako se tedaj na prej omenjeni način gnoji, gnoj le mali del korenin zadene in treba je tedaj gnoj v večjem krogu okoli drevesa napeljati in zakopati. Vendar pa to, če drevje stoji na travniku, in to je večjidel, ni mogoče, ker bi se travni drn razkopal in razbrskal. Treba je tedaj misliti na drug pomoček. V ta namen se vzamejo vinske steklenice 3—4 na drevo ali pa lončeni vrči, ki blizu 2 litra držijo in se okoli drevesa 1½—2 metra daleč od debla zakopljejo do vrata v zemljo. Steklenicam ali vrčem se morajo dna izbiti. O vlažnem vremenu se te posode poleti večkrat z stanšano gnojnico nalijejo, ki po tem takem drevesnim koreninam, ki se ravno na teh mestih bohotno razvijajo, obilno hrane dajejo. Taka ovočna drevesa bogato obrodé. Pa tudi drevesa po vrtih, ki se le bolj zavolj lepšega sadé in redé, katerim se pa hitra rast želi, se s tem pomočkom hitro naprej spravijo. Neposredno okoli drevesnega debla gnoj na debelo nakupičevati je napačno in škodljivo. Gnoj navadno nekoliko zavreje, in toplota, ki pri tem vrenju na-

stane, na drevesni skorji dostikrat bolezní napravi. Gnoj na okrožnikih okoli dreves bi se debela nikdar ne smel dotikati.

Kako dolgo se dajo deteljišča za košnjo ali pašo z koristijo rabiti.

M. Kakor hitro se na deteljišču začne slabšeje travine sorte na škodo boljših zarezati in širiti, in se manj in slabšeje krme pridela, se mora deteljišče preorati. Kakoršna je zemlja, vrstitev setve in pa živinoreja, taka je tudi trpežnost deteljišča. Če se preveč plevla med deteljo ne zaredi, trpi deteljišče navadne slovenske detelje 3—6 let. Kdor hoče deteljo več let kositi, temu je svetovati, da prvo leto kolikor mogoče zgodaj, vsaj pred polnim cvetom, deteljo pokosi. Navadna detelja ima sploh triletno trpežnost. Če se pa vsakokrat pred cvetom pokosi, zamore se 4, 5, celo 6 let vzdržati. Ko se potem njiva preorje, detelja hitro iz polja premine in tako tudi razne trave, če se le z oranjem do jeseni ne čaka, ampak brž po košnji njiva plitvo preorje, povlači in potem jeseni pred zimsko setvijo preorje. Ako se med ozimino trava, ki se njej pasji rep pravi, pokaže, to ni v nobeno škodo, ker ta trava zarodi lepo seme, katero se iz žita, ker je dosti drobnejše, lahko izrešeti da. Ako se po detelji hoče oves sejati, se mora deteljišče jeseni orati in spomladi zopet preorati, in potem še le z ovsem presejati. Tudi ovsu pasji rep ni na škodo marveč še le na korist. Če se pa med oves še grahorica seje, mu pasji rep pridelek le še povišuje. Na vsak način pa tretje leto po detelji vsa trava iz njive premine.

Način, žizke iz žitnic in škodljivcev pregnati.

M. Če se je v škodnju črni žizek naselil in zaredil, ga preženemo, ako pod pometemo in škodnj dobro prevetrimo. Potem se nalomi zelenega vejevja z listjem vred in po tleh položi in na to se snopje na škodnju vplasti. Na žitnicah je pa navadni hmelj, kakor se ga jesen po grmovju dosti dobiva, najboljši pomoček zoper ta mrčes. Hmelja se po kotih, špranjah, tramovju in razpokah, kolikor mogoče, potakne in potrosi in žizki bodo kmalu se poslovili. Naj je že črni ali beli žizek, nobeden hmeljevega duha ne more prenašati. Kolikor več hmelja po žitnici, toliko gotovejši učinek.

Slivne koščice svinjam hud strup.

M. Znano je, da krmač rada slivne in sploh vse druge ovočne koščice hrusta. Merno vžite njej tudi nič ne škodujejo, prekmerno vžite pa njej zamorejo hud strup postati. Koščice imajo namreč nekaj hudega strupa, pruske kisline (Blau-säure) v sebi, ki je živalskemu telesu smrtna. Ako tedaj svinje veliko takih koščic povžijejo, se lahko ostrupijo, začne silno bljuvati, postanejo mrtvoudne in slednjič poginejo. Posebno v slivovih letinah gre toraj na svinje v tem oziru pazko imeti, da ne pridejo do preveč slivovih koščic.

Sejmovi na Štajerskem 1. avgusta v Gomilcah in v Prepoli. — 2. avg. pri sv. Lenartu v Slov. goricah. — 4. avg. pri št. Ilu pri Schwarzensteinu. — 5. avg. pri sv. Janži pod Arnivežem, v Kaniži, v Loki in v Trbovljah.

Sejmovi na Koroškem. 4. avg. v Kotičah. 5. avg. v Blatnici na planini, pri sv. Lovrencu v Ziljski dolini. 6. avg. v Logavi. 10. avg. v Sircnici, pri šent Lenartu, pri sv. Lovrencu pri Reichenavi. 14. avg. v Belaku. 16. avg. v Hüttenbergu. 21. avg. v Lesniku in v Konatičah. 22. avg. v Logavi. 24. avg. v Lobodu, v šent Ožbald, v Frežah, v Feldkirchenu in v Bleibergu. 27. avg. v Malem šent Pavlu. 28. avg. v Črnem.

Dopisi.

Iz celjske okolice. (Okr. zastop celjski. — Nesreča.) Poglavitno delovanje okr. zastopov obstoji v oskrbljevanju in vzdrževanju o krajinah cest. Da pri tem poslovanju ne gledajo toliko na praktičnost in potrebo je zadosti znano; kajti pri tolikih stroških in obilnih davkih so okr. ceste večji del še grozno slabe. Zdi se nam, da si hoče celjski okr. zastop privilegij za nepraktičnost prisvojiti. „Sl. Gosp.“ je že objavil, da je letos celjski okr. zastop dal „Turkov“ most popraviti, kar je bilo silno potrebno — vsaj stoji tudi lepe denarje. Kar pa potrebno ni bilo, kar je nepraktično, in celo nevarno, to je razdeljenje komaj 3 seznje širokega mosta na dve polovici. Po sredi namreč ležijo in so z močnimi železnimi žrebli pribiti $\frac{1}{2}$ črevlja široki in $\frac{1}{4}$ čr. debeli hlodi. Na južni strani mosta — na levi Voglajni — je za strelaj daleč „Turkov“ mlin, pot v Voglajno in še k drugej hiši, tudi cesta v hosto in k vinogradom. Ker je pa most pregrajen, potrebujejo vozovi bolj široke ceste, da v pregrajo ne zadevajo in ker tudi cesta proti mlinu nekaj visi, dal je celjski okr. zastop 2 črevlja visoko škarpo napraviti in je ž njo pot zaprl do mlina, do vode, do vinogradov itd. — Pa za to nepostavno in samovoljno delo si bodo dotični sosedi in sr. zastop Teharski vedeli pravico najti. Gromska pištola! S zidanjem omenjene škarpe je tudi velika nesreča in žalostna prigodba v tesni zvezi; 17. jul. popoldne se je blizu škarpe igralo več otrok. Težek voz pridrdra čez most in pritisne $2\frac{1}{2}$ leta starega sina teharskega g. učitelja na kup kamenja, ki je na cesti ležal, in katerega se otrok ni mogel izogniti, tako, da je drugi dan umrl. Sploh se govori, da razen nepotrebne zidanja škarpe je nesreče kriva nepazljivost otrokove varhinje in pa nemarnost voznika, ki je na vozu sedel. Koliko je eden ali drug kriv, to bo sodnijska preiskava pokazala!

Iz Marnberga. (Strašna nesreča) se je 18. jul. pri nas prigodila. Ob 5. uri popoldne se prikaže črna megla; začelo je dežiti, bliskati in grometi. Delavci so iz njiv bežali pod kozolce,

kojih je na našem polju mnogo postavljenih. Tudi pastirji so s svojo živino pod streho pribežali. Pod Kacijanerjevim kozolcem je bilo 12 ljudi in 5 krav. Naenkrat hudo zagromi in strela udari v kozole, raztrga streho, gre nekoliko po slemenu in od slemen na šine v krave in ljudi. Živina in ljudje, vse popada ometjeno na tla in detelja pod kozolcem raztrošena začne goreti. K sreči je trenutek poprej močen veter nekemu delavcu, ki je zraven drugih stal, slamnati klobuk odnesel in ko je mož nekoliko stopinj za njim letel, je udarilo. Ta je bil edini, ki je pri zavesti ostal. Ko je plamen zagledal, je priskočil in srečno pogasil; drugače bi zgoreli kozole in omamljeni ljudje. Ščasoma so se začeli zavedati, pa na noge skoro pol ure nobeden ni mogel stopiti. Polagoma so jim noge zopet oživele: ali žalibog ne vsem. Posestnik kozolca, pošteti tržan Kacijaner in njegov 5 let stari sin sta mrtva obležala in 8 let stara pastirica je tako hudo ranjena, da bo morebiti še dnes umrla. Tudi krave so vse mrtve obležale. Tri so bile Kacijanerjeve, dve pa nekega ubogega kočljara. Grozovito je bilo videti živino in ljudi mrtve poprek ležati. Očeta in sinčka smo drugega zraven drugega na mrtvaški oder položili in čez dva dni pokopali.

Iz Svetinj. (Prazna šola.) Pri nas je nad 300 za šolo godnih otrok ali vrh vsega tega je vendar šola po letu večidel prazna. Nekdaj ko so duhovni gospodje šolo nadzorovali so se detca več brati, pisati in računati naučili kakor zdaj, zakaj? „Ker so bolj redno šolo obiskovali“. Gospod župnik so iz prižnice stariše opominjali, in ti so tudi svoje otroke, akoravno ne vsi, pa vendar z malimi izjemki v šolo pošiljali. Sedaj nadzoruje ali bi vsaj moral nadzorovati neki posvetnjak prej nemški kmet v gospodskih hlačah. Ta šolski prijatelj za šolo neizmerno veliko stori. Lansko leto je bila k sv. Miklovcu procesija in so nekteri otroci izostali in se procesije zbog starišev najbrž udeležili. Gospod župnik so kmalu potem bili toženi, zakaj v delavnici procesije napovedujejo in s tem šolo praznijo. Letos pa takih ni in tudi duhovnik več ne nadzoruje, šola pa je še bolj prazna, kakor lani. Šolski krajni svet tukaj ničesar ne stori, čeravno dve dobri tretjini otrok brez poduka ostajete. Zakaj naš g. učitelj, ki je bil do letos za šolo tako vnet, proti temu ne ugovarja, nam ni znano!

Od Dravinje. (Škapulirska nedelja pri sv. Barbari.) Med vsemi cerkvami Konjiškega okraja je gotovo ena najlepših po stavbi svoji podružnica Čadramske lepe župnije, cerkev sv. Barbare, koja je, že za časa celjskih grofov, bila na prijaznem griču ravno na meji Konjiške in zdajne Čadramske fare postavljena. Ta cerkev je daleč okoli znana zavolj dobrih živinskih sejmov, koji se večkrat v letu na cerkvenem zemljišču imajo; znana je pa tudi zavolj shoda na škapulirsko nedeljo, o kateri se v slovesni procesiji sv. Rešnje

Telo okoli nosi pri za to pripravljenih altarih, ktere domača dekleta lepo priredijo, navadno tako krasno, da pogled vsakega razveseli. Tudi letos se je ta praznik že prejšni den sè strelom in zvonjenjem naznanjal po celi dolini in 16. t. m. je prišlo veliko ljudstva in se je lepo vršila procesija, med katero so godci godli in domači pevci lepo prepevali; bila je potem pridiga in slovesna sv. meša in je bilo genljivo videti pobožnost večine pričujočega ljudstva, ktera se je po končani svečanosti na dom podala. Konec te lepe svečanosti pa je bil jako žalosten. Godci namreč niso šli po opravljeni božji službi na dom, temuč šli so v bližnjo krčmo, kjer se je začel ples in nezmerno pijančevanje in prišlo je med prevzetnimi fantalini, ki so se iz raznih vesi zbrali bili, do grdega prepira in pretepavanja tako, da je bilo 16 fantov več ali manj ranjenih, eden celo nevarno, da so ga morali na dom nesti. Veliko krivi so tega soseskini predstojniki, kateri bi v taki priložnosti morali skrbeti, da bi o pravem času mir in čast celi občini ohranili.

Od Pesnice. (Nova železniška postaja.) Osemnajst občin zgornje Pesničke doline je do vlade prošnjo vložilo zaradi prestave železniške postaje „Pesnizhof“ na Leitersberg, ker se tukaj vse ceste zgornje Pesničke doline križajo in se ta kraj veliko bolj primeren vidi za železniško postajo, kakor dosedanja, kateri v nekem kotecu leži in je preveč oddaljen od vseh voznih cest. Za rodovitno Pesničko dolino dosedanja železniška postaja nima skoro nobene vrednosti, ker se le po ovinkih do nje pride in vsak voznik že skoro raji na Mariborsko železniško postajo pelja, kakor na ravno tako oddaljeno postajo „Pesnizhof“.

Želeti je, da bi se na te razmere ozrlo in želja prošnikov izpolnila.

Iz sosedne Kranjske. (Za stran banke Slovenije) se mi zdi, da so „Novice“ pravo zadele i da se bode tudi pri obnem zboru sploh v tem smislu glasovalo. Ravnateljstvo banke je namreč le za novo doplačevanje ali celó popolno izplačanje delnic, kar je pa pri nas neizpeljivo zavoljo nezmožnosti mnogih prevarjenih akcijonarjev, kakor tudi zaradi nezaupnosti drugih, ker se po pravici bojé, da, če bi tudi vse doplačali, kar se od njih zahteva, bi se razpad banke le za eno ali dve leti zakasnil, druga nič. — Mi pa smo z „Novicami“ vred najbolj za zedinjenje z banko „Slavijo“, ali pa, ako bi se to doseči ne dalo, za to, da našo banko prodamo kakemu konsorciju delničarjev, ki niso radi banke še obupali, pa imajo tudi potrebne dušne i materijalne zmožnosti, da si jo še v dober stan pripraviti upajo. V tem slučaju bi morda najbolj kazalo, če bi se naša akcijonarna banka po izgledu „Slavije“ i drugih v vzajemno zavarovalno banko spremenila ter naše dosedanje akcije ali „medčasne liste“ po storjenej pogodbi kot posojilo sprejela, ktero nam bi povrnila, kakor hitro bi to-

liko zamogla. Z daljnim doplačevanjem pa nikakor ne kaže. Kajti akcijonarji so uže dovolj zgubili s tem, da so se na poštenje opravičnega sveta i ravnateljstva zanašali, torej se nikakor ne spodobi jih še dalje skubsti. Res je sicer, da se delnice na 200 gld. glasé, i da se tudi lahko do te svote povišajo, toda le če kaže in če sami delničarji to sklenejo, kar bi gotovo radi stili, ako bi se s premoženjem tako vestno gospodarilo, da jim bi banka po 6 % dividende plačevala, kakor se je pri pristopu obetalo, zdaj pa je novo doplačevanje skoro popolnoma nemogoče. Ako pa ravnateljstvo brez obzira le to povdarja, da ima pravico delničarje k doplačevanju siliti, naj vé, da imajo tudi delničarji pravico — ravnateljstvo, ves opravični svet i sploh vse, ki so propada banke kaj krivi, v sodnijsko preiskavo i na tožno klop spraviti, kar sleherni zasluži, kateri izročeni mu denar zapravi, zanašaj se na to: „vsaj bodo delničarji doplačali vse, kolikor bo treba“. Res žalostno do kraja je, da je pri nas na slovenskej zemlji z edinim našim domačim denarnim zavodom tujcem v posmeh i nam v sramoto do tega prišlo; kajti če bi se bilo z bankinim premoženjem previdno, pošteno i vestno ravnalo, bila bi banka „Slovenija“ vse druge enake zavode na domačej zemlji izpodrinila i prekosila; tako pa nam je naša edina zavarovalna banka mora postala, ki nas neusmiljeno tlači i tudi vse drugo uspešno delovanje i napredovanje na narodnem polju zavira!

Iz Medvedove doline. (O banki Sloveniji) smo prejeli dopis, kateri dokazuje, da je njeno vse podvzetje od konca do kraja sleparija ali „švin-del“ in naposled tako sklepa: najboljšje je tedaj, da se ta mrtvec 3. avgusta slovesno pokoplje, ter likvidira. Ako bi se pa vendar drugače sklenilo, se mora tudi uradovanje predrugačiti. Li je resen pri zastopnikih toliko tirjatve, kakor „Gospodar“ št. 26. priobčuje, to svedoči, da načelnik ognja ni na svojem mestu. Enako se naj nikomur zastopništvo ne izroči, ki ni ob enem tudi delničar, sicer je le „dvanajstkrajcarčnik“ — gleda le na svoj nego na banke korist, ker brezvestno previsoko zavaruje, da le več 12 krajcarjev dobiva!

Politični ogled.

Vojska na Turškem. V začetku pretečenega tedna so Turki in jihovi prijatelji po svetu zatrobili turški razglas, po katerem je knez Milan odstavljen, Srbom pa ukazano povsod orožje položiti in turško vojno v srbske trdnjave sprejeti. Ker se za razglas turški nihče ni zmenil, se je res začela od strani Turkov močno napadalna vojska. Na večih mestih so hotli v Srbijo, a povsod bili so odbiti. Pri napadih zgubili so Turki veliko ljudi. Turški glavni poveljnik Kerim-paša je v Sredecu zbral 40.000 mož in se začel pomikati proti Nišu, kder ima Ejub-paša 30.000 mož. Tej močni turški vojni se je general Črnačev modro

in o pravem času umaknil, da se s svojimi 50.000 Srbi lažje v bran postavi z bolj združenimi močmi. Kerim-paša je sedaj v Nišu in nameni udariti čez srbsko mejo, kder utegne brž do velike bitke priti. General Črnačev je med tem obiskal vojno Čahovo na jugu in pa vojno Lješaninovo, ki brani Srbijo ob reki Timok. Dvakrat bil je pretečeni teden tukaj boj, 18. in 22. julija. Prvokrat je „reznik“ Lješanin, videvši, da ga Turki nameravajo napasti, nje sam prejel, ter s 13.000 Srbi naglo udaril čez Timok in Osman-paši do poldneva vzel 3 šance pri Izvoru. Toda okoli dveh zapazi, kako Fazli-paša s 6000 vojaki Turkom naglo na pomoč hiti. Sedaj pa reče vrli Lješanin: otroci, sedaj pa le nazaj! In preden je Fazli-paša došel, bili so Srbi zopet na srbski zemlji in so mostove čez Timok podrl. Turki so sicer hotli čez vodo, pa srbska artilerija in dobro nastavljeni strelci so jih zavrnoli. Više 3000 Turkov je mrtvih obležalo. Dne 22. julija je Fazli-paša ponovil svoj napad, pa je bil odbit. Med tem so srbski prostovoljci združeni z Bolgari za hrbtom Osman-paše blizu do Vidina prodrli in potem se zopet vrnoli požgavši Čerkeske vesi. Na zapadni strani ob Drini in Savi je general Alimpič mislil, da pridobi mesto Bjelino, a varal se je. Turki so celo iz Travnika sredi Bosnije privlekli vojakov in so 19. julija divje naskočili Alimpičevo vojno. Boj je trajal do večera. Grozna ploha se je vlila in nadalješno preganjanje Turkov ustavila, ki so bili popolnem tepeni. Srbi so prodrli celo blizu do Bjeline in drugi den 200 Turkov pokopali; više 4000 ranjenih Turkov leži v Bjelini. Knez Milan je generalu Alimpiču poslal zahvalno pismo in zlati križec Takovski. Više nad Alimpičem je Dželaledin-paša (rodem Poljak, tedaj krščen Slavjan — oh grdoba) hotel vzeti Mali-Zvornik pa je bil hudo tepen. Palo mu je 300 Turkov. Še više in dalej na južno je arhimandrit Dukič Turke ob vodi Lim premagal in tudi Čah je 24. julija močen napad Turkov sijajno odbil. Čolič-Antić pa je 4000 Srbov poslal proti Mitroviči ter je stezo zaprl med železniško postajo v Mitrovicah in med Novim-pazarom. Tako so Turki v Bosniji popolnem zgubili zvezo z Carigradom. — Črnogorci se boljše bijejo doma na južni strani proti Skadarju, od koder hoče 20.000 Turkov vdreti v Črnogoro, kakor pa v Hercegovini. Ondi je Petrovič zopet zmagal, čeravno ima samo 6000 junakov pod seboj. Med tem pa je knez Nikola tako počasno napredoval v Hercegovini, da je Muktar-paša čas imel vrniti se s 13 bataljoni iz Serajeva in zopet priti v Mostar in še Nikoli nasproti iti. V soteski med Blagajem in Nevesinjami je Nikola bil tepen in primoran umakniti se. Ta pobitka utegne nevarna biti, ker so Črnogorci preveč raztrošeni po Hercegovini. V Bosniji je vstaš Golub v naskoku vzel mesto Skender-Vakuf 18. julija. Pogorelo je 100 hiš. Golub je zaplenil 1100 volov, 1200 ovac in 14 kanonov. Vstaš Jelič je v Vučji planini blizu

Save naskočil s 3000 junaki 5 turških bataljonov, ko so ravno skozi sotesko marširali, ter jih mnogo ubil, vse pa razpršil, da so zbežali, kamor je kateri mogel. Turki pravijo, da so napali vstaše zbrane v Grmec planini in nje pobili. Ali je res ali ne, tega še ne vemo. Vsekako pa kaže to, da so vstaši Bosenski čedalje bolj številni, gotovo zato, ker od Alimpiča dobivajo podpore. Vstanek v Bolgariji se širi zlasti za hrbtom turške vojske v Sredecu, ki utegne Turkom še poguben biti, ako jih v Srbiji le nekoliko nesreča dobiti. V Macedoniji je že 4000 orožanih vstašev. Tudi Albanci delajo Turkom preglavice in bodo brž s Srbi potegnoli, kedar se bo enkrat zmaga na njihovo stran nagnila.

Avstrijske dežele. Nekaj pri nas gotovo vre zoper sedanjo liberalno, nemško-magjarsko gospodstvo. Od mnogih strani se kažejo Slavjanom prijazniša lica, kakor pred nekaterimi tedni. V dokaz temu je, da je gotovo bil grački liberalec in Slavjanežerec Rechbauer pri vodji Čehov, pri slavnem dr. Riegerju v Pragi. Prosil ga je, naj ministerstvu priskoči v bližajoči se sklenitvi nove pogodbe z Ogersko ter pomaga Magjare krotiti. Slavn dr. Rieger pa je zvitemu lisjaku odgovoril, da se Čehove s takimi ljudmi, kakoršni so sedanji ustavoverni ministri in g. Rechbauer nikdar ne bodo v politične dogovore spuščali. Ves poparjen je grački doktor odstopil; po novinah nemških pa se je tajilo, da bi bil kedaj z dr. Riegerjem govoril. — Laški kraljevič Humbert se je s svojo soprogo črez Tirolsko peljal na Rusko. V Tridentu so ga tamošnji Lahi s „evviva“ ali živijo klici sprejeli in mu izročili pismo, v katerem ga veleizdajalski prosijo, naj jim pomaga brž pod italijansko kraljestvo priti. — Zastran pomankanja učiteljev postavimo semkaj novico, da imajo v nekem tržiču pri Gradcu za 150 otrok tri učitelje, med tem, ko na kmetih po 150 otrok še jednega učitelja nima. Sicer pa čedalje bolj vidimo, da bo nova šolska postava morala popravljen biti. Skoro v vsakej župnji druga ni, kakor sam prepir in nered pri šolah. Vsak hoče ukaževati, nihče pa kaj storiti. Prtena gosposka se bo res hitro zdelala. — Minister Stremajer ni hotel priti v Lipnico, kamor so ga jegovi volilci pozvali na dogovor. To jim je ljub poslanec! Angleški ministri si pa štejejo v največjo čast pred svoje volilce stopiti in jim račun dati od svojega poslaniškega delovanja. Lipničani Stremajerja gotovo ne bodo več volili. — Magjari so v 9 letih napravili 450 milijonov dolga; strašne dače že ne morejo obresti pokrivati; leta 1877 mora Ogerska napovedati krido, če mi ne prevzamemo magjarskih dolgov, kar pa menda ne bomo storili. No, kaj pa bo Magjar tedaj začel? — Nemški listi poročajo, da se Avstrija pripravlja na vojsko. V Dalmaciji stoji 30.000 mož, gotovo več pa kraj Save. Nam se zdi, da bomo šli v Bosnijo. Dobro!

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XLVIII. Verona je staroslavno mesto pozidano ob šumečej reki Adige, ki iz visokih Tirolskih planin priteka, ter je naslonjeno na visoko in široko goro. Prebivalcev v njem bo kakih 60.000. Verona slovi po svetu kot močna trdnjava. In res, iz brega gledajo številni nasipi, šance in stolpi ali kasteli, kojih je vseh 34. V mestu zanimiva tujca najbolj staro rimsko gledališče — arena — najbrž za rimskega cesarja Dijoklecijana postavljeno. Stopnicam podobno se vrstijo na višino klopi iz sivega marmorja v okrog druga za drugo. Za Napoleona I. se je v teh prostorih vršilo zborovanje ljudstva. Navzočih je bilo 60.000 ljudi in ni bilo gnječe. Iz tega si lahko vsak domisli, koliko mora ovo starodavno gledališče biti! Toda zob starosti je stav že precej skrhal, da je bolj razvalini podoben, kakor pa gledališču. Krasen razgled razveseli tujca, ako se poda na vrt plemenitaša Giusti-ja — giardino Giusti. Na ravani daleč proti južni strani se vidi Villafranca. Tam blizu je bila nesrečna bitka Solverinska in potem shod našega cesarja z Napoleonom III., pri katerem se je mir sklenol. Avstrija je zgubila Lombardijo. Kako uro od Villafranca je Custoza, kder so naši vojaki Pijemonteze že dvakrat, prvič l. 1848. in drugič l. 1866 popolnem potolkli. Vrt Giustijev zasluži tudi zato obiskati, ker v njem raste kakih 200 prekrasnih dreves cipres. Nekatere so daleč črez 1000 let stare in po 40 metrov visoke. Izmed cerkva najlepša je stolna, res častitljiv stav iz 14. stoletja v gotiškem ali nemškem slogu. Cerkev sv. Anastazije je tudi gotiška, toda z marmorjem res preobložena. Potrata z marmorjem je razumljiva. Blizu Verone je namreč tje proti Tirolskemu velika ruda, v kateraj se marmor lomi.

Drugi den smo Verono zapustili in se z vlakom peljali na Tirolsko. Na meji našega cesarstva pri železniški postaji Peri preiskujejo potnike. Vsak mora svojo klozno razvezati in pokazati. Navadno druga ne najdejo, kakor omazano perilo. Čem bolj je preiskovalec radoveden, temveč omazanega si mora nagledati. Pri tej postaji čakajo potnika že avstrijski vagoni in kondukterji, kar človeku silno dobro stori, kateri je več časa od domovine ločen bil. Med zamotanimi gorami in strmim pečevjem se pripeljamo do Tridenta. Spomin na predzadnji občni cerkveni zbor me je zabil v mesto, ki je majhno. Tesno dolino in mesto se najlepše pregleda od lične cerkve na kapucinskem bregu, kder je tudi samostan. Pred cerkvico stoji velikansk križ. Hitro za samostanom je bogata ruda za marmor. Na znožju bregovom je pozidana kosarna, tudi iz marmorja, tedaj gotovo dragocena kosarna. Trident šteje sedaj 17.000 duš in je bil nekdanj premožniši. Nekdanje blagostanje se skoro nikder več ne pozna. Prebi-

valci govorijo samo laški. Razve stolne cerkve, blizu katere je močen vodomet z 28 podobami, posebno radi obiskujejo cerkev Marije Device — S. Maria Maggiore. — V tej cerkvi se je vršil glasoviti cerkveni zbor Tridentinski. Velika slika pri altarju na levi strani kaže takrat navzoče cerkvene višje pastirje. Med njimi bilo je 7 kardinalov, 3 patriarhi, 33 nadškofov, 235 škofov. Zbor se je začel l. 1545. Večkrat pretrgan se je skončal še le l. 1563. Na spomin 300letnice stoji na stranskem altarju lepa Marijina podoba od l. 1855.

(Konec prih.)

Smešničar 31. Železniškemu čuvaju ali „bahnvahterju“ je žena zbolela; zato je hotel sam kozo izmolsti ali podojiti. Toda svojeglavna koza je popolnem odrekla. Čuvaj, zvita buča, se sedaj preobleče v obleko svoje žene in srečno opehari kozo za njeno mleko. Ali sitnostim še ni konec — sedaj prisopiha vlak in naš čuvaj ves kakoršen je bil, hiti iz hleva in „salutira“ v babji obleki od glave do nog! Par dni poznej se je moral čuvaj pred svojim „šefom“ zagovarjati. V sili mu razloži vse, kakor je bilo in dobi — 5 goldinarjev kot darilo za vestno opravljanje svojega posla.

Razne stvari.

(*Slomšekovi zbrani spisi.*) Prva knjiga obsega mile pesmi nepozabljivega knezoškofijskega rodoljuba slovenskega jako vrlo zbrane po č. g. Mih. Lendovšku, katehetu v Ptuj in v lepi obliki tiskane po tiskarni družbe sv. Mohora v Celovcu. Brožurana knjiga velja 90 kr., trdno vezana 1 fl. V Mariboru se dobiva pri bukvarju g. Leyrerju.

(*Dveletno dete*) Mica Žajbert je v Oplotnici pri Konjicah vsled nemarnosti rejenskih starišev v celó plitvi jarek padlo in se vtopilo.

(*Pošta Frauenhof*) pri Mariboru se 31. julija razpusti, poštni posli se izročijo pošti v Pesnici.

(*Č. g. Mih. Šumar*) je 26. julija pri Novicerkvi vsled dolge bolezni umrl in bo v petek 28. julija pokopan.

(*Pogoreli*) so baron Post v Pokošah in pri sv. Miklavžu pod Mariborom 4 posestniki Volk, Vauhnik, Bezjak in Drajsigar. Ogenj sta vtorila 2 otreka.

(*V Dravo skočila*) je iz mosta v Ptuj 20letna Marija Pušnik in v valovih preminola. Poprej je 8letni sestri izročila ruto in pismo, v katerem pravi, da je zaradi domačih preprirov smrt izvolila.

(*Učitelj*) g. Leban pride v Ribnico, g. Franc Kraner v Ponkvi pa stopi v pokoj.

(*Juri Struc*) doma iz Bleiburga na Koroškem, oče 3 otročičev, je v premogovi rudi v Lankovicah bil nesrečno zasut in ubit.

(*442 gld. ukradel*) je nekdo Antonu Kumpu v Slov. Gradcu iz nezaprte miznice.

(*Konj udaril*) je Franca Ostrca v Bunčanih pod Radgono tako nesrečno s kopitom na trebuh, da je ubogi človek takoj umrl.

(*Iz Runča pri Velikinedelji*) piše Ivan Lah: „obžalovanja vreden je človek, ki kot vinski mešetar namesto našega dobrega vina slabo zagorsko razpošilja. Ni čuda tedaj da ga srenjčani nečejo voliti v srenjski zastop. Kot poprejšni predstojnik je že marsikaterega spravil na beraško palico.

(*Prestavljena*) sta čč. gg. kaplana: Jož. Hernah v Kalobje in Juri Vtičar v Zibiko.

(*Dražbe*). 29. jul. Andraš Muršec 320 fl. pri sv. Lenartu; Anton Jezernik 1013 fl. (3); Anton Robnik 5800 fl. v Mahrenbergu (3); grof Vasquez 2889 fl. v Celju; Miha Kolar v Proseničkem 357 fl. Miha Stegenšek v Leskovcu 3410 fl. Janez Kovač v Arniveši 7182 fl. — 31. jul. Miha Črešnjak v Oplotnici 720 fl., Jak. Maček 2573 fl. v Konjicah; Miha Tavšek v Rakitovcu 1525 gold. — 2. avg. Anton Lamprecht 4634 fl. (3); Jož. Masten v Lopršiču 2750 fl. Fr. Jug na Pragerskem 752 fl. — 3. avg. Jan. Kračun v Žolcpehu 720 fl. Štef. Stmšek v Stattenbergu (3). — 4. avg. Anton Gajšek v Vodrišnji vesi 410 gld. Jož. Rohm v Brežicah 6400 fl. (2); Blaž Pak v Drenski gori 580 gld.; Jernej Sinkovič v Bučah 330 fl., Janez Štefanl v Šmarji 5000 fl. Janez Šima v Ptuj (3).

Listič opravištv: Št. 28. in 30. nimamo več none. — Č. g. P. Sk. pri sv. M. za letos; g. Bl. B. v Lohovcu: 25 kr. ste nam za letos premalo poslali. — G. A. C. v Mozirji, J. Lu. s pri Rudi in Koz... v Lipi: naš list velja en četrt leta 80 kr.; prosimo torej, — da nam o priložnosti določite, kar ste do zdaj premalo poslali. G. A. Jan v Skalah. Mi ne dvomimo, da ste naročnino odrajtali, pa mi je nismo dobili. Blagovolite jo naravnost nam poslati. — G. Bohinc v Lj. vse v redu. — G. Fr. P., agent v Ribnici. Vaša opomba na nakaznici je čudna; mi si jo zapomnimo.

Tržna cena

preteklega tedna po Hektolitrih.

(1 Hl. = 1⁶⁵/₁₀₀ vag.)

Mesta	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Taršica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor . .	7 90	5 80	5 70	4 —	4 90	— —	4 90
Ptuj . . .	8 —	5 80	5 —	4 80	5 50	5 —	5 —
Mahrenberg	10 10	7 25	5 70	3 70	5 75	7 80	5 69
Gradec . .	8 82	7 3 —	—	4 10	6 —	—	5 4
Celovec . .	9 48	6 42	5 24	4 21	5 34	4 46	4 21
Ljubljana .	8 60	6 40	4 80	3 90	5 40	4 80	5 60
Varaždin .	8 85	6 40	4 80	5 20	5 20	7 —	5 40
Zagreb . .	11 —	7 60	5 60	3 80	5 —	—	—
Dunaj . .	11 40	9 67	9 40	8 92	7 10	—	—
Pešt . . .	10 30	8 48	7 44	7 14	5 60	5 —	—

Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 65 40 — Srebrna renta 69 20 — 1860 letno državno posojila 117 — Akcije narodne banke 869 — Kreditne akcije 141 — Napoleon 10 02 — Ces. kr. cekini 5 94 — Srebro 101 55

Loterijske številke:

V Gradcu 22. julija 1876: 14 83 10 37 63.

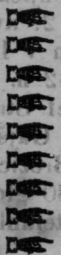
Na Dunaju " 75 29 61 60 69.

Prihodnje srečanje: 5. avgusta 1876.

Proti vsaki svinjski bolezni

priporoča podpisani po vsem svetu dobro znano Tetley-vo štupe. Cena enega zavitka (Paketa) 36 kr.

M. Berdajs v Mariboru.

Sirovi loj

kupujeta vsaki čas po najvišji ceni

Karl Pamperl-ova sina,

Topilnica za loj, svečarija in mlarnica,
zaloga vžigalnih, svetilnih in masčobnih tvarin.

v CELOVCI na Koroškem.

Dva nova sejma.

C. k. namestnija v Gradcu je dovolila dva živalska sejma pri cerkvi sv. Tomaža pri Velikinedelji. Prvi sejm bo vsako leto na den sv. Alojzija t. j. 21. junija, drugi pa na god sv. apostolov Simona in Jude, t. j. 38. oktobra. Kedar je 21. junija, ali 28. oktobra v nedeljo ali praznik, tedaj bo sejm jeden den pozneje, t. j. 22. junija ali 29. oktobra. Letos bo prvič sejm 28. oktobra in sicer — brez plačila za živino in trgovce. Domači farani dobijo živalske pasose pri dotičnih srenjskih predstojnikih brezplačno; sosedni ljudje pa pri g. Fr. Škrlec, trgovcu pri sv. Tomažu tudi brezplačno, vendar poslednje listke jim morajo njihovi predstojniki podpisati. Liste bo g. Škrlec delil v nedeljo poprej ves den. Sejm bo ne samo za govejo živino, ampak tudi za konje. Povabljeni so kupeci in trgovci na obilo udeležbo.

Občinsko predstojništvo
sv. Tomaža pri Velikinedelji.

!!! Od leta 1767 !!!

Svetinja
za napredek

Svetinja
za zaslugę

ALBERT SAMASSA,

c. kr. dvorni zvonar izdeljavec strojev in raznoterega orodja pri gašenju ognja v Ljubljani,
priporoča p. n. cerkvenim predstojnikom in občinskim zastopom:

Vbrana zvonila

z vso potrebščino, kakor jarmi: ojnice okovi. Zvon tudi 40 centov teže, zamore en mož zvoniti; dalje priporoča vse vrste brizgalnic, orodja za gašenje, vodnjake, cerkvene svečnike iz medenine, ventile, šraybe itd. itd.

po najnižji ceni.

Občinam in gasilnim društvom, da si zvonove in gasilno orodje lahko omislijo, privolim plačevanje v obrokih.

Diploma
pripoznanja

Diploma
pripoznanja

!!! 14 svetinj !!!